

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 23ης Φεβρουαρίου 2006 *

Στην υπόθεση C-491/04,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το VAT and Duties Tribunal, Manchester (Ηνωμένο Βασίλειο), με απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 2004, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 29 Νοεμβρίου 2004, στο πλαίσιο της δίκης

Dollond & Aitchison Ltd

κατά

Commissioners of Customs & Excise,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. A. Timmermans, πρόεδρο τμήματος, R. Schintgen, P. Kūris (εισηγητή), Γ. Αρέστη και J. Κλιούκα, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

γενικός εισαγγελέας: M. Poiares Maduro
γραμματέας: B. Fülöp, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 10ης Νοεμβρίου 2005,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Dollond & Aitchison Ltd, εκπροσωπούμενη από τον K. Parker, QC, που ενεργεί κατ' εντολή του γραφείου KPMG, solicitors,
- η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τη R. Caudwell, επικουρούμενη από την M. Hall, QC,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Lumma και C. Schulze-Bahr,
- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον R. Lyal,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 29 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1, στο εξής: τελωνειακός κώδικας).

- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Dollond & Aitchison Ltd (στο εξής: D & A) και των Commissioners of Customs & Excise (στο εξής: Commissioners) με αντικείμενο τη δασμολογητέα αξία φακών επαφής που αποστέλλονται ταχυδρομικώς από τη νήσο Ιερσέη (αγγλονορμανδικές νήσοι) προς το Ηνωμένο Βασίλειο, όπου και παρέχονται συνοδευτικώς υπηρεσίες εξετάσεως, παροχής συμβουλών από ειδικό και υπηρεσίες συντηρήσεως.

Το νομικό πλαίσιο

- 3 Κατά το άρθρο 2 της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση (ΕΕ ειδ. έκδ. 09/001, σ. 49), όπως τροποποιήθηκε

με την οδηγία 92/111/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 1992 (ΕΕ L 384, σ. 47, στο εξής: έκτη οδηγία), το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αυτής προσδιορίζεται ως εξής.

«Στον φόρο προστιθεμένης αξίας υπόκεινται:

1. οι παραδόσεις αγαθών και οι παροχές υπηρεσιών, που πραγματοποιούνται εξ επαχθούς αιτίας στο εσωτερικό της χώρας υπό υποκειμένου στο φόρο, που ενεργεί υπό την ιδιότητά του αυτήν.

2. [ο]ι εισαγωγές αγαθών.»

4 Το άρθρο 3 της οδηγίας καθορίζει το εδαφικό πεδίο εφαρμογής της ορίζοντας, στην παράγραφο 2, αυτού, ότι «[...] ως “εσωτερικό της χώρας” νοείται το πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας όπως ορίζεται, για κάθε κράτος μέλος, στο άρθρο 227 [νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 299 ΕΚ]».

5 Το άρθρο 299, παράγραφος 6, στοιχείο γ', ΕΚ προβλέπει ότι «[...] οι διατάξεις της παρούσας Συνθήκης εφαρμόζονται στις αγγλονορμανδικές νήσους [...] μόνον εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για να διασφαλισθεί η εφαρμογή του καθεστώτος που προβλέπει για τις νήσους αυτές η Συνθήκη της 22ας Ιανουαρίου 1972 περί προσχωρήσεως νέων κρατών μελών στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενεργείας.»

6 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου αριθ. 3 που προσαρτήθηκε στην πράξη περί των όρων προσχωρήσεως του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και

του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας και περί των προσαρμογών των Συνθηκών (JO 1972, L 73, σ. 14) ορίζει ότι: «[η] κοινοτική ρύθμιση στον τελωνειακό τομέα και στον τομέα των ποσοτικών περιορισμών, ιδίως δε εκείνη της πράξεως προσχωρήσεως, εφαρμόζεται στις αγγλονορμανδικές νήσους [...] κατά τον ίδιο τρόπο που εφαρμόζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο [...]».

- 7 Σύμφωνα με το άρθρο 11, μέρος Β, παράγραφος 1, της έκτης οδηγίας, η φορολογική βάση αποτελείται «από το ποσό που ορίζεται ως δασμολογητέα αξία σύμφωνα με τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις».
- 8 Η εν λόγω δασμολογητέα αξία προσδιορίζεται βάσει των διατάξεων του άρθρου 29 του τελωνειακού κώδικα, το οποίο ορίζει ότι:

«1. Η δασμολογητέα αξία των εισαγομένων εμπορευμάτων είναι η συναλλακτική αξία, δηλαδή η πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα για τα εμπορεύματα τιμή, όταν πωλούνται προς εξαγωγή με προορισμό το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, ενδεχομένως κατόπιν προσαρμογής που πραγματοποιείται σύμφωνα με τα άρθρα 32 και 33 [...]».

[...]

3. α) Η πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή είναι η συνολική πληρωμή που έγινε ή πρόκειται να γίνει από τον αγοραστή προς τον πωλητή ή υπέρ του πωλητή για τα εισαγόμενα εμπορεύματα και περιλαμβάνει όλες τις πληρωμές που έγιναν ή πρόκειται να γίνουν ως όρο[ς] της πώλησης των εισαγομένων εμπορευμάτων, από τον αγοραστή στον πωλητή, ή από τον αγοραστή σε τρίτο πρόσωπο για να ικανοποιήσει υποχρέωση του πωλητή. [...]»

- 9 Όταν ο προσδιορισμός της δασμολογητέας αξίας βάσει του άρθρου 29 του Τελωνειακού Κώδικα δεν είναι εφικτός, επιβάλλεται η προσφυγή στις διατάξεις του άρθρου 30, παράγραφος 2, του ίδιου κώδικα, βάσει των οποίων:

«Οι δασμολογητέες αξίες που καθορίζονται κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου είναι οι ακόλουθες:

- α) η συναλλακτική αξία πανομοιοτύπων εμπορευμάτων τα οποία πωλούνται για εξαγωγή με προορισμό την Κοινότητα και εξάγονται κατά την ίδια ή περίπου κατά την ίδια χρονική στιγμή με τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα·
- β) η συναλλακτική αξία ομοειδών εμπορευμάτων τα οποία πωλούνται προς εξαγωγή με προορισμό την Κοινότητα και τα οποία εξάγονται κατά την ίδια ή περίπου κατά την ίδια χρονική στιγμή με τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα·
- γ) η αξία που βασίζεται επί της τιμής μονάδος που αντιστοιχεί στις πωλήσεις μέσα στην Κοινότητα εισαγομένων εμπορευμάτων ή πανομοιοτύπων ή ομοειδών εισαγομένων εμπορευμάτων οι οποίες αντιπροσωπεύουν συνολικά τη μεγαλύτερη ποσότητα και γίνονται, μέσα στην Κοινότητα, προς πρόσωπα που δεν συνδέονται με τους πωλητές·
- δ) η υπολογιζόμενη αξία, που ισούται προς το άθροισμα:
  - του κόστους ή της αξίας των υλικών και των εργασιών κατασκευής ή άλλων εργασιών, που υπεισέρχονται στην παραγωγή των εισαγόμενων εμπορευμάτων,

- ποσού που αντιπροσωπεύει τα κέρδη και τα γενικά έξοδα, ίσου προς το ποσό που υπεισέρχεται γενικά στις πωλήσεις εμπορευμάτων της ίδιας φύσεως ή του ίδιου είδους με τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα, οι οποίες γίνονται από παραγωγούς της χώρας εξαγωγής προς εξαγωγή με προορισμό την Κοινότητα,

- του κόστους [ή] της αξίας των στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 32, παράγραφος 1, στοιχείο ε' [...]».

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 10 Η D & A είναι εταιρία οπτικών που διαθέτει υποκαταστήματα σε όλο το Ηνωμένο Βασίλειο. Μέχρι το 1998, η D & A διατηρούσε ένα σύστημα σύμφωνα με το οποίο οι πελάτες προμηθεύονταν ανά τρίμηνο τους προσωπικούς τους φακούς επαφής βραχυχρόνιας χρήσεως από ένα τοπικό υποκατάστημα. Είχαν δικαίωμα λήψεως συγκεκριμένων επαγγελματικών υπηρεσιών και υποβάλλονταν υποχρεωτικώς σε ετήσια οφθαλμολογική εξέταση. Οι φορολογικές αρχές θεωρούσαν ότι το συγκεκριμένο σύστημα περιελάμβανε δύο διακρινόμενα μεταξύ τους στοιχεία, ήτοι προμήθεια εμπορευμάτων, που φορολογούνταν με τον κανονικό συντελεστή φόρου προστιθέμενης αξίας (στο εξής: ΦΠΑ), και παροχή υπηρεσιών, η οποία απαλλασσόταν από τον φόρο αυτόν.
- 11 Το 1998 το σύστημα μεταβλήθηκε υπό την έννοια ότι οι φακοί, τα διαλύματα και οι θήκες καθαρισμού αποστέλλονταν από εταιρία της Σκωτίας, ανεξάρτητη από την προσφεύγουσα της κύριας δίκης. Η D & A δεν μετέβαλε τη μέθοδο με την οποία υπολόγιζε τον ΦΠΑ, μολοντί οι φορολογικές αρχές είχαν κρίνει ότι, λόγω της μεταστροφής της νομολογίας που σημειώθηκε στην υπόθεση *Leightons Ltd κατά CEC*, η προμήθεια φακών επαφής αποτελεί μικτή παροχή αγαθών και υπηρεσιών που εμπεριέχει όλα τα είδη επαγγελματικής εξυπηρετήσεως, συμπεριλαμβανομένης της μετρήσεως και της τοποθετήσεως των φακών.

- 12 Από τον Ιούλιο του 1999, η εταιρία μετέφερε τις αποθήκες της στην Ιερσέη για να επωφεληθεί από το χαμηλότερο κόστος των ταχυδρομικών υπηρεσιών.
- 13 Η Dollond & Aitchison Lenses Direct Ltd (στο εξής: DALD), εταιρία ανήκουσα στον ίδιο όμιλο και συσταθείσα βάσει του δικαίου της νήσου Ιερσέης, διένειμε ταχυδρομικώς και βάσει καταβολής συνδρομής, μεταξύ της 1ης Ιουλίου 1999 και της 30ής Ιουνίου 2001, φακούς επαφής βραχυχρόνιας χρήσεως από την Ιερσέη με προορισμό το Ηνωμένο Βασίλειο. Έναντι μηνιαίας καταβολής ενός κατ' αποκοπή ποσού, οι συνδρομητές ελάμβαναν κατά διαστήματα φακούς βραχυχρόνιας χρήσεως και τα απαραίτητα για τη φροντίδα τους διαλύματα και θήκες φύλαξης. Επιπλέον, στην τιμή περιλαμβανόταν, καταρχάς, παροχή συμβουλών για τους φακούς επαφής ή σχετική εξέταση, τουλάχιστον ετήσιος έλεγχός τους και κάθε άλλη υπηρεσία παρακολουθήσεως της χρήσεώς τους.
- 14 Οι Commissioners έκριναν με την από 18 Οκτωβρίου 1999 απόφασή τους ότι η DALD, αποστέλλοντας φακούς επαφής από την Ιερσέη προς πελάτες στο Ηνωμένο Βασίλειο, προέβαινε μάλλον σε αμιγή παροχή αγαθών και όχι σε παροχή αγαθών και υπηρεσιών. Με μια δεύτερη απόφασή τους της 6ης Σεπτεμβρίου 2001 έκριναν ότι στην πραγματική αξία αποσταλείσης παρτίδας περιλαμβάνεται κάθε οφειλόμενο ως προϋπόθεση για την ολοκλήρωση της πωλήσεως ποσό, ήτοι το συνολικό τίμημα.
- 15 Η D & A άσκησε προσφυγή κατά των δύο αυτών αποφάσεων.
- 16 Υπό τις συνθήκες αυτές, το VAT and Duties Tribunal, Manchester αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Πρέπει το μέρος του τιμήματος που καταβάλλεται από πελάτη στην [...] [DALD] για την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών εκ μέρους της [...] [D & A]

ή των δικαιοδόχων αυτής να συνυπολογίζεται στο συνολικό τίμημα για τα συγκεκριμένα εμπορεύματα, ούτως ώστε να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της τιμής που καταβλήθηκε ή πρόκειται να καταβληθεί για τα εν λόγω εμπορεύματα κατά την έννοια του άρθρου 29 του [...] [τελωνειακού κώδικα], όταν ο πελάτης είναι ιδιώτης, καταναλωτής και εισαγωγέας, στο όνομα του οποίου η [...] [DALD] καταβάλλει τον ΦΠΑ κατά την εισαγωγή;

Τα επίμαχα εμπορεύματα είναι:

- i) φακοί επαφής,
- ii) διαλύματα καθαρισμού,
- iii) θήκες φύλαξης.

Οι επίμαχες υπηρεσίες είναι:

- iv) εξέταση για τη χορήγηση φακών επαφής,
- v) παροχή συμβουλών σχετικά με τους φακούς επαφής,
- vi) συνεχής παρακολούθηση κατ' αίτηση του πελάτη.

- 2) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, μπορεί, παρά ταύτα, το ποσό που αντιστοιχεί στα εμπορεύματα να υπολογιστεί με βάση το άρθρο 29 ή πρέπει οπωσδήποτε να υπολογιστεί με βάση το άρθρο 30 του εν λόγω [...] [τελωνειακού κώδικα];
- 3) Λαμβανομένου υπόψη ότι οι αγγλονορμανδικές νήσοι υπάγονται στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας αλλά δεν υπάγονται στο κοινοτικό έδαφος ΦΠΑ για τους σκοπούς εφαρμογής της έκτης οδηγίας [...], μπορούν να χρησιμοποιηθούν λυσιτελώς τα συμπεράσματα της αποφάσεως C-349/96, *Card Protection Plan Limited κατά Commissioners of Customs and Excise*, προκειμένου να διευκρινιστεί ποιο μέρος ή ποια μέρη της συναλλαγής, η οποία περιλαμβάνει την παροχή ορισμένων υπηρεσιών και την παράδοση ορισμένων αγαθών, πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν για τους σκοπούς εφαρμογής του Κοινού Δασμολογίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- ¹⁷ Πρέπει καταρχάς να υπομνησθεί ότι η νήσος Ιερσέη αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του κοινοτικού τελωνειακού εδάφους, αλλά αποτελεί έδαφος μη υπαγόμενο στις ρυθμίσεις της έκτης οδηγίας. Ως εκ τούτου, η παράδοση αγαθού από εταιρία εγκατεστημένη στην Ιερσέη σε πελάτη κάτοικο Ηνωμένου Βασιλείου αποτελεί εισαγωγή κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, της έκτης οδηγίας. Η βάση επιβολής ορίζεται επομένως από το άρθρο 11, μέρος Β, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας ως «το ποσό που ορίζεται ως δασμολογητέα αξία» σύμφωνα με το άρθρο 29 του τελωνειακού κώδικα.
- ¹⁸ Κατά συνέπεια, στα ερωτήματα του αιτούντος δικαστηρίου πρέπει να δοθούν απαντήσεις κατόπιν εξετάσεώς τους υπό το πρίσμα μόνον της τελευταίας αυτής διατάξεως.

- 19 Η εξέταση των ερωτημάτων πρέπει να αρχίσει από το τρίτο εξ αυτών, ως προηγούμενο λογικώς της εξετάσεως του πρώτου ερωτήματος.

Επί του τρίτου ερωτήματος

- 20 Με το τρίτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν οι αρχές που τέθηκαν με την προαναφερθείσα απόφαση CPR ασκούν επιρροή κατά τον καθορισμό των στοιχείων της συναλλαγής που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την εφαρμογή του άρθρου 29 του τελωνειακού κώδικα.
- 21 Πρέπει να διευκρινιστεί ότι, για τους εκτιθέμενους στη σκέψη 17 της παρούσας αποφάσεως λόγους και σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, η συγκεκριμένη απόφαση, και ιδίως η σκέψη 27 αυτής, η οποία αφορά την έκταση μιας πράξεως υποκείμενης στον ΦΠΑ η οποία διενεργείται στο εσωτερικό ενός κράτους μέλους, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι παρέχει κατευθυντήριες γραμμές δυνάμενες να χρησιμοποιηθούν αυτούσιες κατά την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 29 του τελωνειακού κώδικα.
- 22 Επομένως, στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι αρχές που τέθηκαν με την προαναφερθείσα απόφαση CPR δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτούσιες προς καθορισμό των στοιχείων της συναλλαγής που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την εφαρμογή του άρθρου 29 του τελωνειακού κώδικα.

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 23 Με το ερώτημα αυτό, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να πληροφορηθεί αν το τίμημα που καταβάλλεται από ένα πελάτη για την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών όπως η εξέταση, η παροχή συμβουλών ή η κατ' αίτηση παρακολούθηση της χρήσεως των φακών επαφής πρέπει να προστεθεί στο συνολικό αντίτιμο των συγκεκριμένων εμπορευμάτων, τα οποία περιλαμβάνουν φακούς επαφής, διαλύματα καθαρισμού και θήκες φύλαξης, έτσι ώστε να αποτελέσουν, αθροιζόμενα, τη συναλλακτική αξία κατά την έννοια του άρθρου 29 του τελωνειακού κώδικα.
- 24 Η D & A υποστηρίζει ότι το μέρος του τιμήματος που καταβάλλεται από πελάτη για την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών δεν πρέπει να συνυπολογίζεται στο συνολικό τίμημα των συγκεκριμένων εμπορευμάτων ούτως ώστε να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της συναλλακτικής αξίας κατά την έννοια του άρθρου 29 του τελωνειακού κώδικα. Από τούτο συνάγει, ωστόσο, ότι το τίμημα των συγκεκριμένων εμπορευμάτων μπορεί να υπολογιστεί σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο 29, ενώ η προσφυγή στο άρθρο 30 του αυτού κώδικα περιττεύει.
- 25 Οι Κυβερνήσεις της Γερμανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου και η Επιτροπή φρονούν ότι η αξία των συγκεκριμένων υπηρεσιών πρέπει να συμπεριληφθεί στον υπολογισμό της δασμολογητέας αξίας των συγκεκριμένων εμπορευμάτων.
- 26 Για να δοθεί απάντηση στο κατ' αυτόν τον τρόπο διατυπωμένο ερώτημα, πρέπει να υπομνησθεί ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, προκειμένου να καθορισθεί η έννοια της «συναλλακτικής αξίας», πρέπει να ληφθούν ως βάση του υπολογισμού οι όροι υπό τους οποίους πραγματοποιείται η συγκεκριμένη πώληση (βλ. απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 1986, 65/85, Van Houten, Συλλογή 1986, σ. 447, σκέψη 13).

- 27 Επιπλέον, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι, μολονότι ένα πρόγραμμα υπολογιστή δεν αποτελεί εμπόρευμα, αλλά άυλο αγαθό μη υποκείμενο στο κοινοτικό δασμολόγιο, οι δαπάνες αποκτήσεώς του πρέπει να θεωρούνται ως αναπόσπαστο τμήμα της τιμής που καταβλήθηκε ή πρόκειται να καταβληθεί για τα εμπορεύματα, εφόσον ενσωματώνεται σε αυτά (βλ. απόφαση της 18ης Απριλίου 1991, C-79/89, Brown Boveri, Συλλογή 1991, σ. I-1853, σκέψη 21).
- 28 Περαιτέρω, το Δικαστήριο, αφού δέχθηκε ότι οι αναλύσεις που πραγματοποιήθηκαν μετά την εισαγωγή αποτελούσαν ενέργεια αναγκαία ώστε η παράδοση του εμπορεύματος να γίνει σύμφωνα προς τους όρους της συμβάσεως, αποφάνθηκε ότι οι δαπάνες για τις αναλύσεις αυτές, τις οποίες ο εισαγωγέας χρεώνει στον αγοραστή επιπλέον της τιμής των εμπορευμάτων, πρέπει να θεωρηθούν ως αναπόσπαστο τμήμα της «συναλλακτικής αξίας» τους (βλ. απόφαση της 19ης Οκτωβρίου 2000, C-15/99, Sommer, Συλλογή 2000, σ. I-8989, σκέψεις 24 και 27).
- 29 Τέλος, με την απόφασή του της 5ης Δεκεμβρίου 2002, C-379/00, Overland Footwear (Συλλογή σ. I-11133, σκέψη 17), το Δικαστήριο έκρινε ότι τα άρθρα 29, 32 και 33 του τελωνειακού κώδικα μπορούν να ερμηνευθούν μόνον υπό την έννοια ότι μια προμήθεια αγοράς που περιλαμβάνεται στη δηλωθείσα δασμολογική αξία και δεν διακρίνεται από την τιμή πώλησεως των εμπορευμάτων στη δήλωση διασαφήσεως πρέπει να θεωρείται ως μέρος της συναλλακτικής αξίας δυνάμει του άρθρου 29 του τελωνειακού κώδικα και, ως εκ τούτου, να υπόκειται σε δασμό.
- 30 Εν προκειμένω, πρέπει να εξεταστεί αν οι υπηρεσίες που παρέχονται στο Ηνωμένο Βασίλειο αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της τιμής των εμπορευμάτων που απεστάλησαν από τη νήσο Ιερσέη έτσι ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι τα δύο στοιχεία συνιστούν από κοινού τη συναλλακτική αξία κατά την έννοια του άρθρου 29 του τελωνειακού κώδικα.

- 31 Συναφώς, το γεγονός ότι το ένα εκ των δύο στοιχείων λαμβάνει χώρα στο τελωνειακό έδαφος της κοινότητας και το άλλο εκτός αυτού δεν ασκεί επιρροή επί του προσδιορισμού της συναλλακτικής αξίας (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 7ης Μαρτίου 1991, C-116/89, BayWa, Συλλογή 1991, σ. I-1095, σκέψη 15).
- 32 Αφενός, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, η εμπορική προσφορά με την ονομασία «Contact Lenses by Post» (στο εξής: CLBP) περιλαμβάνει, πλην της παραδόσεως φακών βραχυχρόνιας χρήσεως και διαλυμάτων από τη νήσο Ιερσέη απευθείας στην κατοικία των πελατών, την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών, οι οποίες συνίστανται αρχικώς στην παροχή συμβουλών σε σχέση με τους φακούς επαφής και ακολούθως σε υπηρεσίες παραδόσεως και τοποθετήσεως των φακών και επαγγελματικής παρακολουθήσεως εφόσον ζητηθούν από τους πελάτες. Όλες οι υπηρεσίες παρέχονται από την D & A ή τους δικαιοδόχους της. Αφετέρου, πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι πελάτες προκαταβάλλουν στην DALD ορισμένο ποσό μηνιαίως μέσω αυτόματης χρεώσεως, στο πλαίσιο της οποίας οι παροχές συμβουλών και οι λοιπές υπηρεσίες δεν διακρίνονται από τα εμπορεύματα, ότι στη σύμβαση δεν προβλέπονται εναλλακτικές δυνατότητες και ότι, σύμφωνα με την Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, η παροχή των επίδικων στην κύρια δίκη υπηρεσιών είναι υποχρεωτική βάσει της εσωτερικής νομοθεσίας και, κατά συνέπεια, συνιστά προϋπόθεση της πώλησεως.
- 33 Πρέπει να επισημανθεί ότι, κατά την D & A, οι παροχές υπηρεσιών χρεώνονται ξεχωριστά αν ο πελάτης δεν προσχωρήσει στην ανωτέρω περιγραφείσα προσφορά CLBP.
- 34 Διαπιστώνεται, κατά συνέπεια, ότι η προσφορά έχει συνολικό χαρακτήρα με ενιαίο τίμημα. Ως εκ τούτου, οι παροχές υπηρεσιών πρέπει να θεωρηθούν ως μέρος των «πληρωμών που έγιναν ή πρέπει να γίνουν, ως όρο[ς] της πώλησης των εισαγομένων εμπορευμάτων, από τον αγοραστή στον πωλητή, [...] για να

ικανοποιήσει υποχρέωση του πωλητή» κατά την έννοια του άρθρου 29 του τελωνειακού κώδικα και, επομένως, ως αναπόσπαστο μέρος της δασμολογητέας αξίας.

- 35 Συνεπώς, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι, υπό περιστάσεις όπως αυτές της υποθέσεως της κύριας δίκης, το τίμημα της παροχής, αφενός, συγκεκριμένων υπηρεσιών όπως η εξέταση, η παροχή συμβουλών ή η κατ' αίτηση παρακολούθηση της χρήσεως των φακών επαφής και της προμήθειας, αφετέρου, συγκεκριμένων εμπορευμάτων τα οποία συνίστανται στους εν λόγω φακούς επαφής, στα διαλύματα καθαρισμού και στις θήκες φύλαξης αποτελεί, συνολικά, τη «συναλλακτική αξία» κατά την έννοια του άρθρου 29 του τελωνειακού κώδικα και υπόκειται, ως εκ τούτου, σε δασμό.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 36 Κατόπιν της απαντήσεως που δόθηκε στο πρώτο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 37 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 29 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι, υπό περιστάσεις όπως αυτές της υποθέσεως της κύριας δίκης, το τίμημα της παροχής, αφενός, συγκεκριμένων υπηρεσιών όπως η εξέταση, η παροχή συμβουλών ή η κατ' αίτηση παρακολούθηση της χρήσεως των φακών επαφής και της προμήθειας, αφετέρου, συγκεκριμένων εμπορευμάτων τα οποία συνίστανται στους εν λόγω φακούς επαφής, στα διαλύματα καθαρισμού και στις θήκες φύλαξης αποτελεί, συνολικά, τη «συναλλακτική αξία» κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου 29 και υπόκειται, ως εκ τούτου, σε δασμό.
- 2) Οι αρχές που διατυπώνονται στην προαναφερθείσα απόφαση της 25ης Φεβρουαρίου 1999, C-349/96, CPP δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτούσιες προς καθορισμό των στοιχείων της συναλλαγής που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου 29.

(υπογραφές)